

Eesti keel teise keelena

I kooliaste

Üldosa

Õppeaine kirjeldus

Muu kodukeelega õpilased õpivad eesti keelt teise keelena eesmärgiga lõimuda Eesti ühiskonda ning tulla edukalt toime nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Eesti keel on paljudele muu kodukeelega õpilastele emakeele kõrval esimene õpitav keel. Seetõttu on eriti oluline õppe huvitavus ja jõukohasus, et tekiks ja säiliks õpimotivatsioon. Õppetöös kasutatakse tänapäevaseid ja kaasahaaravaid õppematerjale ning autentseid lugemis- ja kuulamistekste, mis hoiavad õpilasi kursis ühiskonnas toimuvaga ja tekitavad eesti keele kasutamise soovi. Keeletundides kasutatakse inspireerivaid aktiivõppemeetodeid, mis toetavad eri õpistiiliga õpilasi, võimaldavad õpilastel keelt eesmärgipäraselt kasutada ja aitavad luua keelest süsteemse arusaamise. Õppeprotsessis arendatakse õpilaste õpioskusi, oskust teha koostööd ja töötada iseseisvalt ning kasutada tõhusaid keeleõppevõtteid. Kasutatakse keelekeskkonna võimalusi: õpilasi suunatakse jälgima eestikeelset meediat, suhtlema eesti keeles väljaspool koolitunde, osalema eestikeelsetel üritustel, kutsutakse tundidesse eestikeelseid külalisi jmt. Eesti keelt õppides väärtustatakse ka teisi keeli ja kultuure, eriti õpilaste päritolukultuuri.

Eesti keele kui teise keele õppes keskendutakse järgmistele teemavaldkondadele: mina ja teised; kodu ja lähiümbrus; Eesti ja maailm; igapäevaelu; õppimine ja töö. Iga valdkonnaga tegeldakse korduvalt vastavalt õpilaste keeleoskustasemele, kogemustele, huvidele ning vajadustele. Eesti keele tunnis suheldakse eesti keeles. Vajaduse korral kohandab õpetaja oma keele tasemekohaseks ja/või jagab toetavaid selgitusi.

Eesti keele kui teise keele õpetaja teeb koostööd teiste õppeainete õpetajatega, et toetada keeleliselt teiste ainete omandamist ning aidata õpilastel näha ainetevahelisi seoseid.

Eesti keele kui teise keele õpetamisel lähtutakse ainevaldkonna üldpõhimõtetest.

I kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

3. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase A2-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

- 1) saab aru lihtsatest kirjalikest ja suulistest tekstidest;
- 2) väljendab oma vajadusi, kirjeldab lähiümbrust, inimesi ja toiminguid, osaleb lihtsas lühivestluses;
- 3) leiab vajalikku infot ümbritsevast keskkonnast;
- 4) koostab kirjalikke lihtsaid lühitekste;
- 5) teab mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate ürituste nimetusi ja tuntud inimeste nimesid;
- 6) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.

I kooliastme õpitulemused

Õpilane:

- 1) saab aru lihtsast selgest aeglasest seotud kõnest;
- 2) saab aru eakohastest lühikestest lihtsatest suulistest tekstidest, nagu juhised, teated, sõnumid jmt;
- 3) saab üldiselt aru lühikestest aeglastest selgetest salvestistest, nagu saatelõigud, lühifilmid jmt;
- 4) leiab ja mõistab vajalikku olmeteavet lihtsamatest tarbetekstidest, näiteks sõidu- ja tunniplaanid, ajakavad, kuulutused, teated, reklaamid, menüüd, juhised, hoiatused jmt;
- 5) saab üldjoontes aru tavasuhtluse lihtsatest kirjalikest sõnumitest ja kirjadest;
- 6) saab aru lihtsamases keeles ilukirjandus- ja meediatekstide põhisist;
- 7) leiab talle vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) kasutab igapäevaseid viisakusväljendeid;

- 9) kirjeldab ja tutvustab lihtsal viisil inimesi, kohti, asju ja tegevusi;
- 10) jutustab endale olulistest sündmustest;
- 11) väljendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi, kavatsusi, vajadusi, meeldimist ja mittemeeldimist;
- 12) suhtleb vestluspartneri toel lihtsamates endale vajalikes ja huvipakkuvates olukordades;
- 13) esitab küsimusi tavatoimingute kohta ja vastab küsimustele, teeb ettepanekuid ja vastab teiste ettepanekutele, väljendab nõustumist või keeldumist;
- 14) kirjutab lühikesi lihtsaid sõnumeid endale olulistel teemadel;
- 15) kirjutab sidusat teksti oma eluoluga seotud teemadel;
- 16) paneb kuulmise järgi kirja lühikest lihtsat infot;
- 17) valdab tavaolukordades suhtlemisel vajalikku põhisõnavara;
- 18) tuletab konteksti põhjal mõne tundmatu sõna tähenduse;
- 19) kasutab grammatika põhitarindeid tuttavas olukorras üldjoontes arusaadavalt;
- 20) hääldab sõnu ja lauseid piisavalt selgelt ja arusaadavalt.

Soovituslik õppesisu I kooliastmes

Teemavaldkonnad

- 1) „Mina ja teised“ – enese, pereliikmete, kaaslaste ja sõprade tutvustamine ning kirjeldamine;
- 2) „Kodu ja lähiümbrus“ – kodukoht; kodukoha loodus; kodused toimingud; perekondlikud sündmused;
- 3) „Eesti“ – suuremad linnad; aastaring; rahvakalendri tähtpäevad;
- 4) „Riigid ja nende kultuur“ – naaberriigid; pealinnad, põhirahvused, keel;
- 5) „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“ – tervis; koolipäev, koolitee;

6) „Vaba aeg“ – lemmiktegevused, mängude käsklused ja juhendid.

Õppetegevus

Eesti keele õppimine algab I kooliastmes suulise kursusega. Loetakse ja kirjutatakse peamiselt seda, mis on suuliselt juba omandatud. Suulisele kursusele järgneb põhikursus, millega kujundatakse õpilase oskust kuulata eestikeelset kõnet, ise kõnelda, lugeda ning kirjutada. Selles kooliastmes õpitakse keelt valdavalt tegevuse ja mängu kaudu. Tunnis töötavad õpilased nii paaris kui ka rühmas. Tähelepanu keskmes on hääldusnormide omandamine ja häälega lugemine ning loetu ja piltide põhjal küsimustele vastamine, vestlemine ning jutustamine.

Metoodiliste võtete valikul lähtutakse eakohasusest. Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) teatud sõnale või fraasile reageerimine (nt käetõstmine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);
- 2) loetellu sobimatu sõna äratundmine;
- 3) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 4) häälega lugemine;
- 5) rääkimine pildi alusel;
- 6) jutustava teksti, laulu ja luuletuse kuulamine ning nende põhjal ülesande lahendamine;
- 7) ärakirja tegemine ning mudeli järgi kirjutamine;
- 8) laulu-, sõna-, laua- ja liikumismängude mängimine.

Hindamine

I kooliastmes hinnatakse põhiliselt õpilase kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust. Hindamisel kasutatakse sõnalisi hinnanguid, hinnates põhiliselt positiivset õpitulemust. Rõhk on sisulisel tagasisidel, mis toob esile õpilase tugevad küljed ja edusammud.

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppe vältel toob ta koostöös õpetajaga esile)

- 1) oskused ja teadmised, mis ta on enda arvates hästi omandanud;
- 2) oskused või teadmised, mille omandamiseks peab ta veel tööd tegema.

I kooliastmes võib enesehinnangut anda emakeeles, kuid õppe edenedes julgustab õpetaja õpilast kasutama ka eesti keelt.

Hindamise põhieesmärgid 1. klassis on:

Anda õpilasele motiveerivat tagasisidet

Kujundav hindamine

1. klassi õpilaste teadmistele ja oskustele antakse sõnaline ja /või kirjalik hinnang lähtuvalt õpilase arengust, õpioskuste kujunemisest, õpiprotsessis osalemisest ning õpitulemustest.

Esikohal on kujundav hindamine, millest võtavad aktiivselt osa õpilased ise. Suulisi hinnanguid saavad õpilased jooksvalt õppeprotsessis, kokkuvõtvaid kirjalikke hinnanguid antakse poolaasta lõpul.

Kokkuvõtlikud kirjalikud hinnangud antakse kolmele oskusele: teksti sisu mõistmine (kuulamine ja lugemine), eneseväljendusoskus (rääkimine), kirjutamine.

Kokkuvõtavad kirjalikud hinnangud: oskab väga hästi, oskab hästi, vajab harjutamist, vajab palju harjutamist.

Suulised hinnangud:

„Suurepärane!“ (oskab väga hästi) – hinnang antakse õpilase suulise vastuse/esituse, kirjaliku või praktilise töö/tegevuse eest, kui õpilane on omandanud nõutavad teadmised ja oskused.

„Tubli!“ (oskab hästi) – hinnang antakse õpilasele, kui tema teadmistes ja oskustes esineb väiksemaid eksimusi.

„Harjuta veel!“ (vajab harjutamist) – hinnang antakse õpilasele, kui tema teadmistes ja oskustes esineb puudusi ja vigu.

„Oi-oi-oi!“ (vajab palju harjutamist) – hinnang antakse õpilasele, kui tema teadmistes ja oskustes esineb olulisi puudusi ja vigu.

1. ja 4. õpitulemust seda saab hinnata- kuidas õpilane reageerib õpetaja poolt esitatud küsimustele ja igapäevastele väljenditele.
2. õpitulemust saab hinnata- kui õpetaja näitab pilti ja laps vastab sellele suuliselt.
3. õpitulemust saab hinnata- kui õpilane loeb vähemalt veerides.
5. õpitulemust saab hinnata- kui oskab nimetada eesti sümboolikat.
6. õpitulemust saab hinnata- kui õpilane on avatud keele õppimisel.
7. õpitulemust saab hinnata- kui oskab teksti põhjal vastata õpetaja poolt esitatud küsimustele.
8. õpitulemust saab hinnata- kui õpilane oskab kasutada lausemalle pildi jutustamisel.
9. õpitulemust saab hinnata- kui õpilane oskab lugeda tähestikku õigete tähenimedega.
10. - 11. õpitulemust saab hinnata- kui õpilane oskab sõnu häälda.
- 12 ja 15. õpitulemuste saab hinnata- kui õpilane oskab kirjalikus töös eristada lühikest ja pikka täishäälikut, näiteks tehes ring ümber õigele häälikule ja oskab etteütlemise järgi kirjutada lihtsamaid sõnu.
13. õpitulemust saab hinnata- kui õpilane oskab kirjalikes töödes kasutada suurt algustähte, näiteks lause alguses ja nimes.
14. õpitulemust saab hinnata- kui õpilane ei eksi ära kirja tehes.
16. õpitulemust saab hinnata- õpilast vaadeldes.
17. õpitulemust saab hinnata- kokkulepitud reeglite järgi.

Edasijõudnutele:

1. Õpitulemust saab hinnata- kui õpilane oskab lihtlausetega tutvustada loetud raamatut.
- 2.- 8. õpitulemust saab hinnata- kui õpilane oskab kasutada kirjalikes töödes õpitud õigekirja reegleid.

Hindamine 2. klassis

2. klassist alates kasutatakse õpilaste õpitulemuste hindamisel viiepallisüsteemi ja õpetaja-poolset hinnangute andmist.

Hindega „5” („väga hea”) hinnatakse suulist vastust/esitust, kirjalikku või praktilist tööd/tegevust, kui õpilane on omandanud nõutavad teadmised ja oskused.

Hindega „4” („hea”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb väiksemaid eksimusi.

Hindega „3” („rahuldav”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb puudusi ja vigu.

Hindega „2” („puudulik”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb olulisi puudusi ja vigu.

Hindega „1” („nõrk”) hinnatakse, kui õpilane ei ole omandanud nõutavaid teadmisi ja oskusi.

Hindega „X” („ootel”) hinnatakse õpilast, kes arvestusliku töö ajal puudus. Õpilane on kohustatud 10 päeva jooksul, alates kooli tulekust, töö järele tegema või vastama. Vastasel juhul asendatakse „X” hindega „1”.